

Nimistötoimikunnan loppuraportti 2021

Nimistötoimikunta valtuustokaudella 2017-2021

Kirkkonummella on pitkään toiminut kunnanhallituksen asettama nimistötoimikunta, johon on kuulunut 5 luottamushenkilöjäsentä ja heille varajäsenet sekä tarvittavan määrää viranhaltijaedustajia.

Toimikaudella 2017-2021 nimistötoimikunnan kokoonpano on ollut seuraava:
Parviainen Päivi puheenjohtaja – henkilökohtainen varajäsen Tommi Ristola
Ekman Kurt varapuheenjohtaja – henkilökohtainen varajäsen Maj Åberg-Hildén
af Heurlin Markku jäsen – henkilökohtainen varajäsen Viveca Lahti
Kujasalo Päivi jäsen – henkilökohtainen varajäsen Jaakko Kallio
Saarimaa Riki jäsen – henkilökohtainen varajäsen Irja Bergholm
Eloranta Maaret kulttuuritoimenjohtaja, esittelijä
Mikael Pettersson, kaavoitusteknikko, valmistelija 17.8.2020 saakka
Store Simon asemakaavapäällikkö, valmistelija 17.8.2020 alkaen
Ekström Gunnel johdon assistentti, pöytäkirjanpitäjä

Toimikautensa aikana tämä nimistötoimikunta on kokoontunut vuosittain 3-5 kertaa ja käsitellyt 164 asiaa.

Uudessa hallintosäännössä, joka tulee voimaan uuden valtuustokauden alusta 2021, ei ole enää luottamushenkilöistä nimettävää nimistötoimikuntaa.

Uuden hallintosäännön mukainen päätöksenteko riippuu nimen käyttötarkoituksesta ja päätöksen laajuudesta. Kaavoitukseen liittyvä nimistö hyväksytään kaavojen vahvistamisen yhteydessä, ja lautakuntien tehtävänä on päättää toimintayksiköidensä nimistä. Kunnanarkkitehti päättää asemakaava-alueiden ulkopuolisten teiden nimistä sekä nimenmuutoksista ja päättää muutoksista, jotka koskevat asemakaavojen katujen ja muiden yleisten alueiden nimiä ja nimenmuutoksia samoin kuin kunnanosien ja korttelien numeroita.

Nimistötoimikunnan rooli nimistön suunnittelussa

Nimistötoimikunnan tehtävät

Toimikunnan tehtävänä on ollut valmistella asemakaavoitettujen ja muiden alueiden nimistöä koskevia asioita.

Kaavanimistön valmistelu on käynnistetty jo kaavoitusohjelmavaiheessa kaavanimien suunnittelulla valinnalla. Kaavavalmistelu edetessä on valittu kaavakohtaisesti nimistön aihepiiri ja suunniteltu kaavoihin sisältyvät osoitenimet sekä muiden kaavakohteiden nimet.

Nimistötoimikunnan valmistelijat ovat tehneet suunnittelun yhteistyössä kaavoittajien kanssa ja toimikunta on lausunnoissaan ottanut kantaa nimistön toimivuuteen ja sopivuuteen Kirkkonummen kokonaisuuteen. Yhteistyössä lähikuntien nimistösuunnittelijoiden kanssa ratkaistu päällekkäiseen osoitenimistöön liittyneet tilanteet. Kotimaisten kielten keskuksen ja muiden asiantuntijoiden apua on käytetty erityisesti alueen kaksikielisyyteen liittyvissä kysymyksissä.

Haja-asutusalueen osoitejärjestelmää on täydennetty vuosittain kuntalaisilta tulleiden ehdotusten ja osoitteistossa havaittujen puutteiden perusteella.

Toimikunta on tehnyt **ehdotuksia kunnan nimistösuunnittelussa noudatettavista periaatteista**, kunnan nimistösuunnitteluun liittyvistä käytännön järjestelyistä, nimistösuunnitteluun tarvittavista resursseista.

Nimistösuunnittelun yleiset periaatteet Kirkkonummella on hyväksytty kunnanhallituksessa 2006. Niiden lisäksi on laadittu ohjeet yksityisteiden nimeämisestä haja-asutusalueiden osoitejärjestelmässä sekä osoitekohteiden nimeämisestä ja numeroinnista saarissa. Nämä periaatteet noudattavat valtakunnallisia ja lähikunnissa käytettäviä suuntaviivoja.

Toimikunta on ylläpitänyt nimistörekisteriä hyväksytyistä nimistä, rekisteriä suunnitteilla olevista nimistä sekä rekisteriä vanhasta paikallisesta nimistöstä. Projektiresurssien avulla Kirkkonummen kunnan tuottama osoite- ja kohdenimistö on siirretty kunnan ylläpitämään digitaaliseen karttajärjestelmään kaikkien saataville. (Kirkkonummen nimistö, Nimistörekisteri <https://lokika.maps.arcgis.com/apps/Style/index.html?appid=959b2598571345b59c4f6178f9d86caf>) Vanhan nimistön rekisteri on tullut valtakunnallisesti saataville Kotimaisten kielten keskuksen ylläpitämälle Nimisampo-sivustolle <https://nimisampo.fi/fi/>

Toimikunta on myös seurannut ja valvonut nimistösuunnittelun periaatteiden noudattamista ja tarvittaessa on tehty muutosehdotuksia jo käytössä olleeseen nimistöön.

Kunnan karttajärjestelmään on toteutettu osio Nimistösuunnittelu – Namnplanering, jonka avulla asiakkaat voivat tehdä ehdotuksia ja huomautuksia sekä antaa tietoa käytössä olevasta nimistöstä. **Palautejärjestelmästä** saatua tietoa käytetään apuna uuden nimistön suunnittelussa, virheiden korjaamisessa ja nimistöön liittyvän tiedon kokoamisessa.

Kunnan nimistösuunnitteluun liittyvät käytännön järjestelyt ja nimistösuunnitteluun tarvittavat resurssit tulevaisuudessa

Periaatteet

Kunnanhallituksen 2006 hyväksymät ”Nimistösuunnittelun periaatteet Kirkkonummella” ja muut aiemmin hyväksytyt ohjeistukset on jatkossakin syytä pitää suunnittelua ohjaavina asiakirjoina. Nimistösuunnittelun periaatteita on syytä täydentää myös muiden eri nimityyppien käsittelyä ohjaavalla ohjeistolla, joka sopii yhteen valtakunnallisten periaatteiden ja lähikuntien nimistösuunnittelun käytäntöjen kanssa.

Nimistön valmistelu ja resurssit

Nimistösuunnitteluun liittyy jatkuvuus ja periaatteiden noudattaminen sekä yhteistyö lähikuntien ja muiden tahojen kanssa. Vuorovaikutus kaavoittajien ja kaavakonsulttien kanssa on välttämätöntä kaavoitusyön alkuvaiheesta lähtien. Tämän turvaamiseksi on syytä nimetä pysyvä työryhmä tehtäväkenttään kytkeytyvistä viran- ja toimenhaltijoista.

Kuntalaisten osallistamiseen nimistösuunnitteluun on syytä löytää uudet toimintamuodot.

Ilman resurssointia ei ole mahdollista tehdä nimistöön liittyviä selvityksiä eikä laatia ja ylläpitää tarvittavia tietovarastoja. Vuosittainen tarve on 1/4 henkilötyövuotta sekä aineistojen ja asiantuntijapalveluiden hankintamääräraha 5 000 € / vuosi.

Liite: ”Nimistösuunnittelun periaatteet Kirkkonummella” (Kh 9.1.2006 §11 1)

Liite:

NIMISTÖNSUUNNITTELUN PERIAATTEET KIRKKONUMMELLA (Kh 9.1.2006 §11 1)

YLEISTÄ:

1 Nimistö on osa paikallista omaleimaisuutta

1.1. Hyvä nimi ottaa huomioon kulttuuriarvot ja ihmisten tarpeet, vahvistaa kotipaikkatunnetta ja lisää viihtyisyyttä. Ihanteellisimmillaan nimi on myös helppo muistaa, ääntää ja kirjoittaa.

1.2 Suunnitelmien pohjaksi tulee ottaa ensin selville olemassa olevat perinteiset paikannimet ja käyttää ensisijaisesti jo vakiintuneita, käytössä olevia oman alueen paikannimiä. Myös arkikäytöstä hävinneitä, esimerkiksi vain vanhoista kartoista, asiakirjoista tai kirjallisuudesta löytyviä nimiä voidaan elvyttää käyttöön, jos ne pystytään paikantamaan suunniteltavalle alueelle.

1.3. Ennestään rakentamattomille alueille luodaan omaleimaisuutta ottamalla huomioon paikallinen nimistö, sanasto, historia ja suunnitelman luonne. Jos uusia nimiä tarvitaan alueille, joissa on asukkaita jo ennestään, tulee etsiä sopivat ratkaisut yhteistyössä käyttäjien kanssa.

1.4 Uuden nimen tulee olla sellainen, että sille voidaan ja myös annetaan heti rinnakkaisnimi suomeksi/ruotsiksi ja jonka kirjoitusasu suomeksi ja ruotsiksi voidaan tehdä oikein.

2 Nimen tulee olla paikallistava sekä sen tulee auttaa osoitekohteen löytämisessä

2.1. Jo käytössä olevaa nimeä ei voi ottaa käyttöön toiselle tielle kunnan alueella. Mikäli jokin nimi on ollut käytössä monella eri tiellä, on teiden nimet muutettava.

2.2. Saman alkuisia nimiä ei pidä ottaa käyttöön enemmän kuin 3 tai 4 kappaletta. Liian suuri määrä aiheuttaa sekaannuksia. Samantyyppisiä nimiä ei pidä ottaa käyttöön kaukana toisistaan.

2.3. Aihekokonaisuuksiin liittyviä nimiä (esim. lintulajit, ammatit jne.) ei tule ottaa käyttöön yksittäin siellä täällä. Hajanaisuus vaikeuttaa tulevaa nimistösuunnittelua.

2.4. Lähikuntien nimistö tulee ottaa huomioon nimistösuunnittelussa.

3 Nimistö tulee suunnitella pitkäaikaista käyttöä varten

3.1. Nimi ei saa olla harhaanjohtava, eikä hyvien tapojen vastainen kummallakaan kielellä.

3.2. Henkilönnimiä ja sukunimiä käytetään ainoastaan, mikäli ne liittyvät paikallis- tai kulttuurihistoriaan. Muiden kuin edesmenneiden henkilöiden nimiä käytetään vain poikkeustapauksissa.

3.3. Yritysten, yhdistysten tai muiden muuttuvien toimintojen mukaan ei teitä pidä nimetä; tällaisesta voidaan kertoa opastekyltein.

4 Nimien oikeinkirjoitus on tarkistettava

4.1. Nimet tulee kirjoittaa nykyisten oikeinkirjoitussuosituksen mukaisesti.

4.2. Jos nimi esiintyy Maanmittauslaitoksen julkaisemassa, nimistöltään tarkistetussa peruskartassa, noudatetaan peruskartan kirjoitusasua.

KAKSIKIELISYYS NIMISTÖNSUUNNITTELUSSA

Seuraavia nimiä ei käännetä:

1 Maarekisterikylän nimet

Toisenkielinen nimi voidaan ottaa käyttöön vain, jos sellainen on vakiintuneesti epävirallisessa käytössä. Nimeen liitetty paikan lajia ilmaiseva jälkiosa muodostetaan kunnan virallisilla kielillä.

2 Talonnimet

Toisenkielinen muoto voidaan ottaa käyttöön vain, jos se on paikkakunnalla vakiintuneesti käytössä. Talojen ja tilojen nimet sisältyvät myös maa- ja kiinteistörekistereihin, eivätkä ne käännettyinä enää tarkoita samaa kohdetta kuin alkuperäiset nimet. Nimen nykykielen mukainen kirjoitusasu on tarkistettava.

3 Henkilön etu- tai sukunimi tai koko nimi

Nimi liittyy kiinteästi kantajaansa, ja käännetty tai toiseen kieleen mukautettu nimi ei tarkoita enää

samaa henkilöä kuin hänen oma nimensä. Jos nimi koostuu useammasta osasta, tarkistetaan osien yhteen ja erilleen kirjoittaminen.

4 Vakiintuneet, alueella laajalti tunnetut luonto- tai viljelysnimet, joilla on opastava tehtävä

Toisenkielistä käännöstä tai mukaelmaa voidaan käyttää vain, jos sellainen on paikkakunnalla vakiintuneesti käytössä. Tällaisia vakiintuneita, laajakäyttöisiä nimiä ovat huomattavien maaalueiden nimet, kuten suurehkot mäet, suot ja nevat, saaret, järvet ja vesistöt, joiden nimet ovat molempien kieliryhmien väestölle tuttuja.

Vanhojen nimen käännökset ja uudet nimet molemmilla kielillä

1 Sellainen pieni maastokohteen nimi, joka esiintyy vain vanhoissa kartoissa tai on vain pienen käyttäjäpiirin tiedossa ja joka on sanastoltaan varmasti oikein käännettävissä, se voidaan elvyttää käyttöön myös kääntämällä.

2 Kun luodaan kokonaan uutta nimeä (esim. aihepiirinimeä) kaksikieliselle alueelle, on muodostettava molemmankieliset nimet samanaikaisesti tai kiinteässä yhteistyössä toisen kielen asiantuntijan kanssa.